

12^ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο ΚΕΜΕΤΕ: «Το εκπαιδευτικό έργο σε συνάφεια με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών. Έρευνα – τεκμηρίωση του τρόπου με τον οποίο επιδρούν διάφοροι παράγοντες (συνθήκες εργασίας, υποδομές κλπ) στην παραγωγή, την άσκηση και το αποτέλεσμα του εκπαιδευτικού έργου.

«Υποομάδα για την ΕΕΚ»

Χατζηνικολής Ζάχος (συντονιστής), Αρώνης Βαγγέλης, Βαλωμένου Γεωργία, Δεληγιάνη Παναγιώτα, Καραμανίδου Ελισάβετ, Καρδασίλαρη Ειρήνη, Κασάπογλου Αναστάσιος, Κοτσιφάκος Δημήτριος, Λαμπροπούλου Ελένη, Μανουσσογιωργάκη Στέλλα, Μόρφης Πέτρος, Μουρής Ηλίας, Μπουρδή Μαρίνα, Προυσαλίδης Γιώργος, Ξυπολιά Θεοδώρα.

1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις - Βασικοί ορισμοί

Στα πλαίσια των προετοιμασιών για το 12^ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο του ΚΕΜΕΤΕ συγκροτήθηκε και λειτούργησε υποομάδα εργασίας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ). Η ΕΕΚ αποτελεί μια διακριτή παιδαγωγική βαθμίδα της ανώτερης Δευτεροβάθμιας αλλά πλέον και Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Χωρίς να υπάρξει καμία απολύτως διάθεση διαχωρισμού από τους Εκπαιδευτικούς των άλλων δομών της Δημόσιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσια, Γενικά Λύκεια) σχηματίστηκε υποομάδα εργασίας για την ΕΕΚ με σχετικά μεγάλη συμμετοχή και διάθεση για ουσιαστικό διάλογο, από συναδέλφους και συναδέλφισσες, όπως φάνηκε από τις συνεδριάσεις. Βασικό μέλημά μας ήταν να αναδείξουμε τις ιδιαιτερότητες και τα διαφορετικά ζητήματα, τα οποία απασχολούν τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι εργάζονται στην ΕΕΚ, προτάσσοντας περισσότερα επιχειρήματα για τον κοινό αγώνα του κλάδου των εκπαιδευτικών.

1.2 Τα χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης στην ΕΕΚ

Στα Επαγγελματικά Λύκεια, μέσω των τριών τάξεων, Α' (κατευθύνσεις και μαθήματα επιλογής, Β' (Τομείς) και Γ' (Ειδικότητα), παρέχεται στους μαθητές/τριες θεωρητικού και εργαστηριακού τύπου εκπαίδευση. Αναλυτικότερα:

- Στην **Α' ΤΑΞΗ** οι μαθητές/ μαθήτριες ακολουθούν ένα πρόγραμμα σπουδών με μαθήματα γενικής παιδείας (22 ώρες), μαθήματα προσανατολισμού (7 ώρες) και μαθήματα επιλογής (τεχνολογικά– επαγγελματικά, 6 ώρες), προκειμένου, σύμφωνα με το υφιστάμενο πρόγραμμα σπουδών, να τους δοθεί η δυνατότητα να διερευνήσουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές τους.

- Στη **Β' ΤΑΞΗ** οι μαθητές/ μαθήτριες καλούνται να επιλέξουν έναν από τους 9 τομείς επαγγελματικών σπουδών και διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας (12 ώρες) και τεχνολογικά – επαγγελματικά μαθήματα (23 ώρες, θεωρητικά και εργαστηριακά) του τομέα σπουδών, τον οποίο έχουν επιλέξει.

- Στη **Γ' ΤΑΞΗ** προσφέρονται συνολικά 35 ειδικότητες, οι μαθητές/τριες επιλέγουν μια από αυτές, οι οποίες περιλαμβάνονται στον τομέα σπουδών της επιλογής τους και διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας (12 ώρες) και μαθήματα της ειδικότητας, τα οποία έχουν επιλέξει (23 ώρες, θεωρητικά και εργαστηριακά).

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και κατά δήλωση του αναλυτικού προγράμματος παρέχεται μια ενιαία βάση, όπου οι μαθητές/τριες των ΕΠΑΛ διαμορφώνουν τις επιλογές τους αρχικά στην Β' τάξη (Τομείς) και κατόπιν στην Γ' τάξη μέσω της Ειδικότητας, την οποία επιλέγουν, βάσει των ενδιαφερόντων, των κλίσεων και των ικανοτήτων τους. Επιπλέον, στους απόφοιτους της ΕΕΚ μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους δίνεται η δυνατότητα για εισαγωγή σε Α-ΤΕΙ ή Πανεπιστήμια ή ένταξη σε Μεταδευτεροβάθμιες δομές (ΙΕΚ-Διετή). Επίσης, και για όσους επιθυμούν, τίθενται και όροι μάθησης για ένταξη στην εργασία, η οποία στο 4^ο Μεταλυκειακό Έτος - Μαθητεία

πραγματοποιείται σε εργασιακό χώρο του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα. Στους αποφοίτους των ΕΠΑΛ χορηγείται Απολυτήριο Λυκείου, ισότιμο του Γενικού Λυκείου και Επαγγελματικό Πτυχίο Ειδικότητας Επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (αντίστοιχο των Ευρωπαϊκών). Επίσης στη Β΄ τάξη των ΕΠΑΛ εγγράφονται και απόφοιτοι όλων των τύπων Λυκείων, στους οποίους δίνεται η δυνατότητα, αφού παρακολουθήσουν μόνο τα μαθήματα τομέα και ειδικότητας (23 ώρες στη Β΄ τάξη και 23 ώρες στη Γ΄ τάξη), να αποκτήσουν πτυχίο της ειδικότητας, την οποία θα επιλέξουν, όπως, επίσης, να αποκτήσουν μια δεύτερη ευκαιρία για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με τις ειδικές εξετάσεις των ΕΠΑΛ. Η δυνατότητα αυτή, πέραν από την παροχή δεύτερης ευκαιρίας σε ενήλικους μαθητές, εισάγει και τους όρους εκπαίδευσης ενηλίκων σε Δευτεροβάθμιες δομές από καθηγητές της ΕΕΚ.

Η ένταξη των αποφοίτων στις δομές Μαθητείας γίνεται κυρίως με ευθύνη των εκπαιδευτικών των ΕΠΑΛ και πρέπει να είναι απαραίτητα συναφής με την ειδικότητα, την οποία έχει επιλέξει αρχικά ο μαθητής/τρια. Όλες οι παραπάνω επιλογές, αλλά και άλλες οι οποίες αφορούν τις συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών στα ΕΠΑΛ, τις ειδικές υποδομές, την ειδικού τύπου ανάγκη για επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη, μέχρι τα εργασιακά δικαιώματα, το αφαλιστικό, το συνταξιοδοτικό και το μισθολογικό καθεστώς εξετάστηκαν υπό το πρίσμα της εργασιακής ένταξης των εκπαιδευτικών της ΕΕΚ. Οι επιχειρούμενες κυβερνητικές μεταρρυθμίσεις ειδικά για την ΕΚΚ, διαμορφώνουν μια νέου τύπου εργασιακή ένταση και υποχρεώσεις διαφορετικού τύπου, πέραν της τυπικής διδασκαλίας για τους εκπαιδευτικούς των ΕΠΑΛ. Αυτές οι αλλαγές απαιτούν διακριτή ανάλυση σε διάφορες πτυχές, τις οποίες κρίναμε ότι πρέπει να παρουσιαστούν στο 12^ο Συνέδριο ώστε να τεθούν ως βάση συζήτησης για τις περεταίρω επεξεργασίες της ΟΛΜΕ και του ΚΕΜΕΤΕ, αλλά και όλων των εκπαιδευτικών.

Συγκεκριμένα ασχοληθήκαμε σε βάθος με τα ζητήματα ειδικού τύπου όπως:

- Καθορισμός του κοινωνικού και οικονομικού πλαισίου, μέσα στο οποίο εντάσσεται η ΕΕΚ
- Οργάνωση των προγραμμάτων σπουδών καθώς και των αναλυτικών (θεωρητικά μαθήματα και εργαστηριακές ασκήσεις) – η ιδιαιτερότητα των μαθησιακών προτύπων.
- Χαρτογράφηση ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών των συνθηκών εργασίας των εκπαιδευτικών της ΕΕΚ και εργασιακές ιδιαιτερότητες των εκπαιδευτικών της ΕΕΚ.
- Εξωγενείς παράγοντες ως προς την αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου και τη σημασία του εργαστηριακού εξοπλισμού.
- Ακριβές περιεχόμενο της διδασκαλίας των εκπαιδευτικών της ΕΕΚ. Επαγγελματική ειδίκευση και ανάπτυξη ειδικών τεχνικών δεξιοτήτων.
- Αριθμός μαθητών/τριών ανά τμήμα και η θέση της ΟΛΜΕ ειδικά για την ΕΕΚ.
- Εκπαιδευτικοί της ΕΕΚ και το 4^ο Μεταλυκειακό έτος – Μαθητεία.
- Το «Παράδοξο» της ΕΕΚ και οι κοινωνικοί όροι της αποτυχίας των μέχρι τώρα μεταρρυθμίσεων.
- Η Επιμόρφωση, η οποία απαιτείται στους/στις εκπαιδευτικούς των ΕΠΑΛ, (γενική επιμόρφωση και ειδικού τύπου με βάση την ειδικότητα και τον εργαστηριακό εξοπλισμό).

Επιμέρους αναλύσεις και διαφοροποιήσεις θα παρουσιαστούν στις συνεδριάσεις των ομάδων.

1.3 Αποτελέσματα εργασιών

Η υποομάδα εργασίας του ΚΕΜΕΤΕ για την ΕΕΚ συνεδρίαζε αδιαλείπτως κάθε Τρίτη (Μάρτιο και Απρίλιο 2018) στα γραφεία της ΟΛΜΕ. Κοινή είναι η εκτίμηση όλων, όσοι συμμετείχαν, ότι τα προβλήματα, τα οποία απασχολούν την ΕΕΚ, δεν έχουν μόνον

«ιδιαιτέρο» χαρακτήρα, αλλά, αντιθέτως, συνδέονται, μεγενθύνονται και αλληλεπιδρούν με τα προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζει συνολικά το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα στον τόπο μας. Σύμφωνα πάντα με τις διακηρυγμένες θέσεις της ΟΛΜΕ, η ΕΕΚ κρίνεται αναγκαίο να αποτελέσει σημαντική προτεραιότητα με αλλαγές, οι οποίες θα δρομολογούν πέραν από τη γεναία χρηματοδότηση της, την ουσιαστική αναβάθμιση της. Οι αλλαγές αυτές, οι οποίες είναι απαραίτητες, ώστε να αναθεωρηθούν ριζικά οι εκπαιδευτικές πολιτικές του παρελθόντος που είχαν οδηγήσει σε σταδιακή απαξίωση την ΕΕΚ, θεωρούμε ότι πρέπει να γίνουν με την απαραίτητη συμμετοχή και με τη συναίνεση του κινήματος των εκπαιδευτικών.

Οι συνεδριάσεις της ομάδας μας πραγματοποιήθηκαν μέσα σε συναδελφικό κλίμα και παρά τις διαφοροποιήσεις, αναπτύχθηκε ένας βαθύς και γόνιμος προβληματισμός για το παρόν και το μέλλον της ΕΕΚ στην Ελλάδα. Παρ' όλα αυτά δεν κατέστη δυνατόν η ομάδα να καταλήξει σε κοινό κείμενο και θέσεις για τα θέματα της. Ως αποτέλεσμα, προέκυψαν δύο προτάσεις περιλήψεων: **η πρώτη** εξέφρασε τους *Χατζηνικολή Ζάχο (συντονιστής), Αρώνη Βαγγέλη, Δεληγιάννη Παναγιώτα, Καραμανίδου Ελισάβετ, Κασάπογλου Αναστάσιο, Κοτσιφάκο Δημήτριο, Λαμπροπούλου Ελένη, Μανουσογιωργάκη Στέλλα, Μόρφη Πέτρο, Μπουρδή Μαρίνα* και **η δεύτερη** τους *Βαλωμένου Γιωργία, Καρδασίλαρη Ειρήνη, Μουρή Ηλία, Προυσαλίδη Γιώργο και Θεοδώρα Ξυπολιά*. Ακολουθούν οι περιλήψεις από τις δύο προτάσεις.

Μέρος 2^ο: Περιλήψεις από τις δύο προτάσεις

«Υποομάδα για ΕΕΚ / Ομάδα Α΄ ΠΕΡΙΛΗΨΗ»

Ονόματα συγγραφέων: Χατζηνικολής Ζάχος (συντονιστής), Αρώνης Βαγγέλης, Δεληγιάννη Παναγιώτα, Καραμανίδου Ελισάβετ, Κασάπογλου Αναστάσιος, Κοτσιφάκος Δημήτριος, Λαμπροπούλου Ελένη, Μανουσογιωργάκη Στέλλα, Μόρφης Πέτρος, Μπουρδή Μαρίνα

1.1 Η συνολική κατάσταση στη δημόσια εκπαίδευση και οι κατευθύνσεις για την ΕΕΚ

Με βάση τα επίσημα στοιχεία, τα οποία παραθέτουν πρόσφατες μετρήσεις στην ΕΕΚ, καταμετρήθηκαν 516 ΕΠΑΛ/ΕΚ με 87.998 μαθητές και 11.361 εκπαιδευτικούς. Η Περιφέρεια Αττικής, σύμφωνα με την κατανομή των σχολικών μονάδων σε όλη την επικράτεια, συγκεντρώνει το 31,6% του σχολικού πληθυσμού των Γυμνασίων και το 35 % των Λυκείων της χώρας και το 26,1% των ΕΠΑΛ. Ως υποομάδα για την ΕΕΚ θεωρήσαμε σκόπιμο να παρουσιάσουμε τους ιδιαίτερους τρόπους και τις συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών των τεχνικών σχολείων. Οι παρουσιάσεις και οι αναλύσεις μας δεν γίνονται για να σχηματιστεί κάποιου είδους διαφοροποίηση από το συνολικό κίνημα αλλά, για να αναδειχτούν τα ιδιαίτερα προβλήματα των εκπαιδευτικών της ΕΕΚ, όπου αυτά υπάρχουν. Επιπλέον οι κατευθύνσεις των εργασιών, οι οποίες παρουσιάζονται από τη δική μας σκοπιά, είναι απολύτως σύμφωνες, επικαιροποιούν και επεκτείνουν όλες τις προηγούμενες αποφάσεις της ΟΛΜΕ, οι οποίες ανάμεσα στα άλλα καταγράφουν και το δίκαιο αίτημα του να συμπεριληφθεί η ΕΕΚ ως ισότιμη και οργανική συνιστώσα της Λυκειακής δομής (<http://kemete.sch.gr/wp-content/uploads/2012/01/teetekmiriwsithesewnlme.pdf>, 2012). Η διαφορά με τα προηγούμενα χρόνια είναι ότι τότε το κίνημα των εκπαιδευτικών αντιμετώπιζε συνειδητές επιλογές πολιτικών οι οποίοι θέλησαν να αποκόψουν την ΕΕΚ από τη γενική φιλοσοφία και πρακτική των μεταγυμνασιακών σπουδών. Σήμερα βρισκόμαστε σε μια εντελώς διαφορετική κατάσταση. Σε αυτή τη φάση πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι πέραν των εξαγγελιών και παρά το ασφυκτικό πλαίσιο της εποπτείας και των δανειστών υλοποιούνται μέτρα για τη στήριξη της ΕΕΚ. Με βάση την εκτίμηση αυτή καθήκον του

εκπαιδευτικού κινήματος είναι να θέσει εκ νέου ένα κριτικό βλέμμα και ένα διεκδικητικό πλαίσιο σε όσα υλοποιούνται για την ΕΕΚ, σύμφωνα πάντα με τη λογική και τη δράση της ΟΛΜΕ. Αυτό πρέπει να συμβεί γιατί, πέραν των εξαγγελιών και των θετικών προθέσεων, η καθημερινότητα των εκπαιδευτικών απαιτεί κάθε φορά ένα επικαιροποιημένο τύπο διεκδικητικού πλαισίου. Το 18 % των καθηγητών και των καθηγητριών της ΕΕΚ, όπως και των άλλων συναδέλφων, οι οποίοι διδάσκουν σε Γυμνάσια ή ΓΕΛ, διδάσκουν σε δύο (2) σχολικές μονάδες και το 5% σε τρεις (3) και πάνω σχολικές μονάδες. Και βέβαια σε καμία περίπτωση δεν παύει να ισχύει το προφανές ότι οι συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών αποτελούν και συνθήκες μάθησης των μαθητών τους. Πέραν των γενικών διεκδικήσεων, οι οποίες αφορούν όλους τους εκπαιδευτικούς σταθήκαμε και σε ιδιαίτερα ζητήματα ειδικών τύπων.

Ένα τέτοιο καίριο παράδειγμα ξεχωριστής ανάλυσης είναι το ζήτημα της θεσμοθέτησης του Μεταλυκειακού Έτους - τάξη μαθητείας. Για το συγκεκριμένο ζήτημα συμπλέουμε με παλαιότερες θέσεις της ΟΛΜΕ για τη μαθητεία (βλέπε παλαιότερα ψηφίσματα της ΟΛΜΕ <http://olme-attik.att.sch.gr/new/wp-content/uploads/2014/04/gon080414.pdf>, 2014). Στις θέσεις του 2014 φαίνεται καθαρά ότι «υπήρξε η άρνηση για τη θεσμοθέτηση του σχολείου της αγοράς και των επιχειρήσεων, στην πρόωγη κατάρτιση και τη μαθητεία μετά το Γυμνάσιο». Για να αποκατασταθεί η σύγχυση, η οποία προκαλείται σκόπιμα από όσους εξυπηρετούν τα συμφέροντα των εργοδοτών και των εκχωρήσεων των δικαιωμάτων των μαθητών/τριών σε αυτούς, είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι το ΕΠΑΛ είναι τριετές Λύκειο. Το Μεταλυκειακό Έτος - Τάξη Μαθητείας οδηγεί σε πτυχίο επιπέδου 5 μετά από εξετάσεις πιστοποίησης και αφορά ενήλικες μαθητές και μαθήτριες. Η συνολική εκπαίδευση, η οποία υλοποιείται σε αυτό προσδιορίζει μάθηση, η οποία αφορά τόσο το χώρο εργασίας όσο και το σχολείο και ακολουθεί συγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ). Απ' όσα περιγράφονται στα ΠΣ και το θεσμικό πλαίσιο της μαθητείας (όροι εργασίας των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών, μαθησιακά πρότυπα, επιμορφώσεις, ωράριο και ένταση εργασίας, όροι εργασίας, ωράριο εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών, αποζημιώσεις, μετακινήσεις, προγράμματα σπουδών) θα πρέπει να υπάρξει χωρίς μαξιμαλισμούς, μια σειρά νέου τύπου αναλύσεων, ώστε το κίνημα να προβάλλει ένα στιβαρό και διεκδικητικό πλαίσιο υποστήριξης και διεκδικήσεων των μαθητών/τριών και των εκπαιδευτικών, οι οποίοι συμμετέχουν σε αυτό. Χωρίς τη συγκεκριμένη ανάλυση αφήνουμε αβοήθητους και χωρίς προσανατολισμό τους εκπαιδευτικούς και συνολικά το κίνημα, απεμπολούμε στην πράξη το αίτημα να παραμείνει η μαθητεία στον έλεγχο και την εποπτεία των ΕΠΑΛ και των εκπαιδευτικών τους, αλλά κυρίως δεν αξιοποιούμε όσα επιχειρούνται να υλοποιηθούν προς το συμφέρον των μαθητών/τριών της ΕΕΚ και των οικογενειών τους. Πέραν του ζητήματος της μαθητείας θεωρήσαμε σκόπιμο να καταγραφεί η ξεχωριστή οπτική των εκπαιδευτικών στο σύνολο της δομής της ΕΕΚ σε καίρια για τη δομή της ΕΕΚ ζητήματα, όπως η ειδικού τύπου επιμόρφωση για τους καθηγητές της ΕΕΚ, τα ειδικότερα εργασιακά δικαιώματα ως προς τις ειδικού τύπου συνθήκες εργασίας (εμπλοκή με μη τυπικές μορφές εκπαίδευσης), τα μαθησιακά πρότυπα και μοντέλα ειδικών διδακτικών στους Τομείς και τις Ειδικότητες, η επίδραση των υποδομών στην αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας του εκπαιδευτικού έργου, η ψυχική εξουθένωση και η κόπωση των εκπαιδευτικών της ΕΕΚ και τέλος, το ειδικό ζήτημα της σχολικής διαρροής με συγκριτικούς δείκτες, ειδικά για το μαθησιακό πληθυσμό της ΕΕΚ και την επίδραση της στις δομές της.

1.2 Εργασιακά

Η ΕΕΚ, ως μορφωτική βαθμίδα, εμπεριέχει πολύπλοκες διασυνδέσεις, όσον αφορά στο θεσμικό πλαίσιο και στα αναλυτικά προγράμματα, τα οποία εφαρμόζουν σε αυτήν. Οι αναδιαρθρώσεις στο πλαίσιο λειτουργίας της επηρεάζουν την προσωπική, οικογενειακή και επαγγελματική ζωή των καθηγητών/τριών, οι οποίοι εργάζονται σε αυτήν. Από την αύξηση

του εβδομαδιαίου ωραρίου διδασκαλίας, όπως θεσμοθετήθηκε από τις προηγούμενες κυβερνήσεις και συντηρείται και από αυτήν και τις αλλαγές στις αναθέσεις και τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα, προέκυψε η αύξηση του αριθμού των καθηγητών, οι οποίοι κρίνονται ως υπεράριθμοι στις οργανικές τους θέσεις. Επίσης σημαντική συνέπεια ήταν καθηγητές και καθηγήτριες να μετακινούνται σε πολλά σχολεία ακόμα και την ίδια μέρα. Η αύξηση του ωραρίου το σχολικό έτος 2013-14 αύξησε το φόρτο εργασίας, όχι μόνο με τις δύο διδακτικές ώρες, αλλά και με το χρόνο προετοιμασίας για τις ώρες αυτές, τα επιπλέον διαγωνίσματα, τη μεγαλύτερη ποικιλία των διδακτικών αντικείμενων, τα οποία απαιτούνται για τη συμπλήρωση του μεγαλύτερου ωραρίου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να υπάρχει λιγότερος χρόνος για να διεκπεραιώσουν οι εκπαιδευτικοί το εξωδιδακτικό διοικητικό τους έργο. Εδώ πρέπει να διακρίνουμε ότι η ΟΛΜΕ με το αίτημα «όχι στην πρόωγη εξειδίκευση για τα ΕΠΑΛ» έθετε άμεσα και σε συνέπεια με τις προηγούμενες αποφάσεις της, την επαναφορά των Τομέων στη Β' τάξη. Αυτό όμως, το οποίο προέκυψε, ήταν ότι η νομοθετική ρύθμιση, η οποία εφαρμόστηκε για τους Τομείς και τις Ειδικότητες στα ΕΠΑΛ συνοδεύτηκε αφενός με τη μείωση του αριθμού των Τομέων, αφετέρου με ανάλογες, όχι και τόσο πετυχημένες παιδαγωγικά, ομαδοποιήσεις. Αυτό είχε ως επακόλουθο να μειωθούν τμήματα Ειδικοτήτων και σε κάποιες από αυτές να δημιουργηθούν πλεονάσματα εκπαιδευτικών. Επιπρόσθετα, θεσμοθετήθηκε η Γ' ανάθεση μαθημάτων σε αρκετές Ειδικότητες. Η αρχική πρόθεση ήταν να μπορούν να λειτουργήσουν τα σχολεία με το υπάρχον προσωπικό. Αυτό δεν λειτούργησε με θετικό τρόπο. Σχετικά με την εισαγωγή των Ερευνητικών Εργασιών, και της Ζώνης Δημιουργικών Δραστηριοτήτων στην Α' Λυκείου οφείλουμε να επισημάνουμε ότι βρίσκονται σε θετική κατεύθυνση. Τα προβλήματα, τα οποία προκύπτουν από την εκπόνηση και την εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων, είναι αφενός ότι δεν έχουν ενημερωθεί – επιμορφωθεί έγκαιρα όλοι οι εκπαιδευτικοί της ΕΕΚ και αφετέρου ότι ο εξοπλισμός του σχολείου δεν έχει ανανεωθεί με υλικό νέας τεχνολογίας για την υποστήριξη αυτών των μαθημάτων. Το να αποστέλλονται απλώς οδηγίες, και μάλιστα, συχνά με καθυστέρηση οδηγεί όχι μόνο στην απαξίωση των όποιων θετικών αποφάσεων και παιδαγωγικών προτάσεων αλλά και στην ελλιπή υποστήριξη της διδασκαλίας των συγκεκριμένων μαθημάτων.

Ένα άλλο κρίσιμο για την ΕΕΚ ζήτημα είναι η ύπαρξη και η έγκριση λειτουργίας των ολιγομελών τμημάτων. Με νέες υπουργικές αποφάσεις τέθηκαν νέα όρια για τις προϋποθέσεις δημιουργίας τμημάτων Τομέων και Ειδικοτήτων. Με βάση την τρέχουσα νομοθεσία προβλέπεται ο ανώτατος αριθμός μαθητών (25). Επίσης, ανάλογα με το πόσο απομακρυσμένη είναι μια περιοχή τίθεται, επίσης, ένας κατώτατος αριθμός μαθητών σε κάθε τάξη, Τομέα ή Ειδικότητα για να λειτουργήσει ένα τμήμα. Επιπλέον δόθηκε η δυνατότητα στους Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης να εγκρίνουν τη λειτουργία τμημάτων με ακόμα μικρότερους αριθμούς σε περιοχές με δυσμενείς συνθήκες ή άλλες ιδιαιτερότητες. Είναι χαρακτηριστικό της τρέχουσας κατάστασης ότι προβλέπεται η περίπτωση, σύμφωνα με την οποία ένας Τομέας ή μια Ειδικότητα να είναι μοναδικός/ή σε κάποιο νομό. Σε αυτή την περίπτωση μειώνονται κατά 20% οι κατώτεροι αριθμοί σε κάθε κατηγορία. Σύμφωνα με την απάντηση του Υφυπουργού στη Βουλή στις 20/11/2017 (<https://www.esos.gr/arthra/54113/27-ton-tmimaton-epal-einai-oligomeli>) έχουν εγκριθεί να λειτουργήσουν, για την τρέχουσα σχολική χρονιά, 1460 ολιγομελή τμήματα σε σύνολο 5465. Το προηγούμενο έτος λειτούργησαν 1.710 ολιγομελή τμήματα επί συνόλου 6200 τμημάτων. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται τα ολιγομελή των κατηγοριών Δ-Z και Η-ΙΒ για τα οποία πέρσι έπρεπε να υπάρχει έγκριση από τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης (ΦΕΚ 2434/τα.Β/05-08-2016 και ΦΕΚ 2891, τεύχος Β', 21/8/2017). Τη φετινή χρονιά εγκρίθηκαν σε απόλυτο αριθμό, 250 λιγότερα ολιγομελή τμήματα από την προηγούμενη. Καταγράφουμε στην περίληψη μας ότι σε σχέση με την κατάργηση ή έγκριση ολιγομελών τμημάτων, ειδικά για τμήματα της ΕΕΚ, εκφράστηκαν έντονες διαμαρτυρίες, πιέσεις και

κινητοποιήσεις μαθητών και εκπαιδευτικών σε όλη τη χώρα, τις οποίες κρίνεται αναγκαίο να λάβουμε υπόψη μας.

Ένα επιπλέον κρίσιμο ζήτημα είναι η συμπλήρωση ωραρίου σε ΔΙΕΚ. Πολλοί πλεονάζοντες εκπαιδευτικοί της ΕΕΚ καλούνται να συμπληρώσουν το ωράριό τους σε κάποιο ή κάποια ΔΙΕΚ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να επεκτείνουν τη διδασκαλία τους σε εκπαιδευτικά αντικείμενα και σε ένα περιβάλλον από το οποίο απουσιάζουν οι βασικές εκπαιδευτικές σταθερές, όπως παραδείγματος χάρη, τα σχολικά εγχειρίδια και αναλυτικά προγράμματα και στο οποίο καλούνται να ανταποκριθούν. Επιπρόσθετη συνέπεια είναι ότι μεταβάλλονται σημαντικά οι εργασιακές τους συνθήκες (αναπληρώσεις, απογευματινό ωράριο). Μετά την εμπειρία των τελευταίων δύο σχολικών ετών και ιδιαίτερα του σχ. έτους 2015-2016, όπου η διάθεση των συναδέλφων έγινε στο μέσον της χρονιάς, οι ελάχιστες επισημάνσεις, οι οποίες μπορεί να γίνουν σε σχέση με αυτό είναι οι εξής:

1. Σε περίπτωση ολικής διάθεσης εκπαιδευτικού σε ΔΙΕΚ, η προϋπηρεσία να λογίζεται ως διδακτική και να συνυπολογίζεται σε πιθανή διεκδίκηση θέσης ευθύνης.
2. Να διατηρείται το εργασιακό καθεστώς της Δ/θμιας Εκπαίδευσης.
3. Να μην διατίθενται σε ΔΙΕΚ εκπαιδευτικοί, οι οποίοι υπηρετούν σε περισσότερες από 2 σχολικές μονάδες.
4. Δεδομένου ότι η λειτουργία των ΔΙΕΚ είναι απογευματινή, να μην απασχολούνται εκπαιδευτικοί πρωί και απόγευμα την ίδια μέρα.
5. Να μην γίνονται αναπληρώσεις τα Σάββατα.

Παρ' όλο που κάποια από αυτά έχουν καλυφθεί προς τη σωστή κατεύθυνση με εγκύκλιο (210374/Ε2-22/12/2015), η εργασιακή προστασία των συναδέλφων, οι οποίοι διατίθενται στα ΔΙΕΚ θα πρέπει να θεσμοποιηθεί με πιο μόνιμο τρόπο ώστε να μην υπάρχει ο κίνδυνος να επιδεινώνονται οι εργασιακές τους συνθήκες κάθε φορά που η ηγεσία του Υπουργείου το θεωρεί σκόπιμο.

Το Μεταλυκειακό Έτος σήμερα βρίσκεται υπό την εποπτεία των διευθύνσεων των ΕΠΑΛ και σε αυτό διδάσκουν οι εκπαιδευτικοί των ΕΠΑΛ, με τις ίδιες διαδικασίες με τις οποίες αναλαμβάνουν τα αντικείμενα διδασκαλίας, τα οποία τους ανατίθενται. Από την εφαρμογή του μέτρου διαπιστώθηκε ότι εκπαιδευτικοί οι οποίοι πλεονάζουν, διατίθενται ακόμη και σε δύο σχολεία στα οποία καλούνται να συμπληρώσουν το ωράριό τους στο θεσμό αυτό. Τα προβλήματα, τα οποία μέχρι τώρα έχουν προκύψει είναι, η έλλειψη βασικού εκπαιδευτικού υλικού για το 7ωρο μάθημα, η καθυστέρηση της επιμόρφωσης των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών, η έλλειψη γραμματειακής υποστήριξης στα σχολεία και ο ελάχιστος χρόνος, ο οποίος διατίθεται για τις αναπληρώσεις χαμένων ωρών.

1.2 Επιμόρφωση

Μέχρι τώρα οι επιμορφώσεις των εκπαιδευτικών της ΕΕΚ ήταν αποσπασματικές, αν κανείς λάβει υπόψη του τις ανάγκες, οι οποίες προκύπτουν από τα προγράμματα σπουδών. Τα επικαιροποιημένα προγράμματα σπουδών απαιτούν από τους εκπαιδευτικούς της ΕΕΚ να συνεργάζονται μεταξύ τους, να αναπτύσσουν διεπιστημονικές/διαθεματικές προσαρμογές και να συνδέονται με την παράγωγη και την ευρύτερη επαγγελματική κοινότητα. Ο ρόλος της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών της ΕΕΚ δεν μπορεί να είναι διορθωτικός ή θεραπευτικός, αλλά προληπτικός, αναπτυξιακός και ευέλικτος με δυνατότητες αυτενεργείας και αυτοδιάθεσης αλλά και ενδυνάμωσης λειτουργίας δικτύων σε τοπικό επίπεδο, πυρήνων αλληλοεπιμόρφωσης. Είναι επιτακτική η ανάγκη σχεδίασης και υλοποίησης μιας ειδικής επιμόρφωσης, η οποία θα στοχεύει στην επίλυση των προβλημάτων, τα οποία αντιμετωπίζουν καθημερινά οι εκπαιδευτικοί της ΕΕΚ κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου και θα αποβλέπει μεταξύ άλλων στην ενίσχυση του επαγγελματικού τους προφίλ, θα αναβαθμίζει το επίπεδο των ικανοτήτων τους και κατ' επέκταση του κύρους τους, θα οδηγεί στην προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη, το έργο τους και την ποιότητα της εκπαίδευσης, η οποία παρέχεται στους μαθητές,

στηρίζοντας και αναβαθμίζοντας ουσιαστικά το τεχνικό δημόσιο σχολείο. Πάγια θέση του κλάδου μας αλλά και απαίτηση του κάθε απλού εκπαιδευτικού είναι να υπάρχει ένα συγκροτημένο, θεσμοθετημένο σχέδιο ετήσιας περιοδικής επιμόρφωσης. Παράλληλα κρίνεται απαραίτητο να υπάρξουν πολύμορφες βραχύχρονες επιμορφώσεις εκπαιδευτικών, σε συνεργασία με τα Τριτοβάθμια Ιδρύματα, οι οποίες θα καλύπτουν τις παιδαγωγικές και επαγγελματικές τους ανάγκες, με ταυτόχρονη απαλλαγή από τα διδακτικά και υπηρεσιακά τους καθήκοντα. Τελικός στόχος είναι να επιτρέπεται στους εκπαιδευτικούς της ΕΕΚ να συμμετέχουν απρόσκοπτα στις επιμορφώσεις χωρίς οικονομική επιβάρυνση (δωρεάν) και ανεξάρτητα από την οικονομική ή οικογενειακή τους κατάσταση, χωρίς διακρίσεις και διαχωρισμούς. Μια επιμόρφωση, για να είναι αποτελεσματική, θα πρέπει να σχεδιάζεται από κοινού με τους άμεσα εμπλεκόμενους, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των εκπροσώπων των εκπαιδευτικών κατά το σχεδιασμό της καθώς και τις επιμέρους παρατηρήσεις των επιμορφούμενων κατά τη διάρκεια της υλοποίησης, δίνοντας της ένα δημοκρατικό χαρακτήρα.

Η επιμόρφωση επιβάλλεται να είναι θεσμοθετημένη, πολύμορφη, να γίνεται κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους με ταυτόχρονη απαλλαγή από τα διδακτικά και υπηρεσιακά καθήκοντα των εκπαιδευτικών οι οποίοι συμμετέχουν. Να περιέχει δράσεις βιωματικού χαρακτήρα και να έχει σχεδιαστεί με τα χαρακτηριστικά των ιδιαιτεροτήτων των Τομέων και των Ειδικοτήτων, να αξιοποιεί τα διαστήματα κατά τα οποία δεν πραγματοποιούνται μαθήματα, όπως π.χ. στις αρχές Σεπτεμβρίου και στο τέλος Ιουνίου κάθε διδακτικού έτους και το κυριότερο να πραγματοποιείται εντός του εργασιακού ωραρίου των εκπαιδευτικών, εκτός από τις περιπτώσεις, κατά τις οποίες αυτό δεν είναι εφικτό. Η επιμόρφωση αυτή πρέπει να οργανώνεται περιοδικά, κεντρικά από το υπουργείο Παιδείας και να υλοποιείται σε συνεργασία με ιδρύματα Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην αρχή του σχολικού έτους (ειδικά για νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς), να συμπεριλαμβάνει τόσο πληροφορίες/γνώσεις όσο και καλλιέργεια επαγγελματικών δεξιοτήτων στο πλαίσιο βιωματικής/εργαστηριακής προσέγγισης π.χ. σε βιομηχανίες, τεχνικά εργαστήρια, ερευνητικά κέντρα κ.α. Οι συνθήκες επιμόρφωσης, ανάλογα με τη διάρκειά της, είναι θεμιτό να διασφαλίζουν την επιστημονικότητα, την παιδαγωγική επάρκεια, την ποιότητα, την εκπαιδευτική άδεια ή και την αποζημίωση των εκπαιδευτικών.

1.3 Μαθησιακά μοντέλα – Υποδομή

Τα μαθησιακά μοντέλα και η υποδομή, η οποία απαιτείται για μια νέα παιδαγωγική λειτουργία εντός των τεχνικών σχολείων της ΕΕΚ, θα πρέπει να στοχεύουν στη διαμόρφωση μιας πολυτροπικότητας, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την εδραίωση ανώτερων ψυχικών διεργασιών μάθησης (φαντασία – δημιουργικότητα, νόηση) και συνεργασιών για την κοινότητα των εκπαιδευτικών αλλά και τους μαθητές και τις μαθήτριες Τομέων και Ειδικοτήτων. Για να οικοδομηθεί μια ουσιαστική δημόσια τεχνική παιδεία σε συνεργατική βάση (collaborative base) είναι αναγκαίο να αναδειχθεί η κινηματική θεώρηση ενός νέου συλλογικού υποκειμένου στο χώρο της ΕΕΚ, το οποίο θα μετασχηματίζεται, θα χειραφετείται και θα καθορίζεται από τη γνωσιακή πράξη (cognitive praxis) στα πλαίσια μιας νέας κριτικής παιδαγωγικής (critical pedagogy). Αυτό το μοντέλο για την ΕΕΚ προτείνεται να προσεγγίζει διαλεκτικά επιστήμες, τεχνολογία και κοινωνία (science, technology and society environment).

1.4 Επίλογος

Με βάση τις παραπάνω αναλύσεις θεωρούμε δεδομένο ότι η οικονομική κρίση και οι περιοριστικές πολιτικές λιτότητας, τις οποίες επιβάλλουν οι πολιτικές των διαδοχικών μνημονίων, έχουν επιβαρύνει συνολικά το δημόσιο σχολείο και τον εκπαιδευτικό ειδικότερα. Η έλλειψη διορισμών τα τελευταία χρόνια, οι αποχωρήσεις 19.500 περίπου εκπαιδευτικών, η αύξηση των ελαστικών μορφών εργασίας και οι σοβαρές μισθολογικές

μας απώλειες αποτελούν κάποιες μόνο πτυχές του προβλήματος, οι οποίες επιβαρύνουν συνολικά τους δείκτες της εκπαίδευσης και φυσικά τα εργασιακά δικαιώματα των εκπαιδευτικών. Προκύπτει έτσι ότι ζήτημα άμεσης προτεραιότητας είναι οι αγωνιστικές διεκδικήσεις με βάση τις ψηφισμένες θέσεις και αποφάσεις του κλάδου, μέσα από ένα διαφορετικό συνδικαλιστικό κίνημα, το οποίο θα συσπειρώνει τους συναδέλφους γύρω από τα μεγάλα πραγματικά προβλήματα του κλάδου και του δημόσιου σχολείου και, με μικρούς και μεγάλους ενωτικούς αγώνες, μακριά από στείρες παραταξιακές αντιπαραθέσεις, θα ανοίγει δρόμους για τη ζωή, η οποία μας αξίζει, για το σχολείο των αναγκών και των οραμάτων μας, το οποίο θα χωρά όλα τα παιδιά, όλους τους εκπαιδευτικούς, όλη τη γνώση. Ειδικά για την ΕΕΚ σταθήκαμε στα διαφοροποιημένα χαρακτηριστικά τα οποία και επιχειρήσαμε να αναλύσουμε και να παρουσιάσουμε στις επιμέρους θεματικές τοποθετήσεις.

«Υποομάδα για ΕΕΚ / Ομάδα Β΄ ΠΕΡΙΛΗΨΗ»

Ονόματα συγγραφέων: Βαλωμένου Γεωργία, Καρδασιλάρη Ειρήνη, Μούρης Ηλίας, Ξυπολιά Δώρα, Πουρσαλίδης Γιώργος

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εκπαίδευση δεν αποτελεί μια αυτοτελή διαδικασία αλλά είναι το μέσο κοινωνικής αναπαραγωγής σε κάθε εποχή και κάθε κοινωνία. Για την κυβέρνηση, τους δανειστές και τον ΟΟΣΑ, σήμερα αλλά και τα προηγούμενα χρόνια, οι νόμοι της αγοράς επιβάλλουν την παραγωγή φτηνών προϊόντων, άρα και οι μαθητές μας πρέπει να τελειώσουν τη όποια εκπαίδευση και κατάρτιση με το μικρότερο κόστος. Η επίθεση που συντελείται τα τελευταία χρόνια στην εκπαίδευση από όλες τις κυβερνήσεις, στόχο έχει να τελειώσουν με το δημόσιο και δωρεάν σχολείο της γειτονιάς όλων των παιδιών.

1.2 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Οι Στόχοι των κυβερνήσεων από 2010-2015 ήταν: Μείωση μισθολογικού κόστους, ελαστικές σχέσεις εργασίας, εντατικοποίηση της εργασίας και απολύσεις όπως περιγράφονται από τους μηδενικούς διορισμούς που οδηγούν σε μείωση του διδακτικού και βοηθητικού προσωπικού, τη μείωση των μισθών έως και 45% - κατάργηση 13ου και 14ου μισθού, την διαθεσιμότητα 2500 εκπαιδευτικών, την υπό-χρηματοδότηση, την αύξηση αριθμών μαθητών σε τμήματα, τις συγχωνεύσεις καταργήσεις σχολείων, τα τεχνητά πλεονάσματα και τις απολύσεις αναπληρωτών εκπαιδευτικών.

Σήμερα, βρίσκεται σε εξέλιξη η αναδιάρθρωση στη ΔΕ, όπως σχεδιάζεται και υλοποιείται από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ με το νέο Λύκειο, την συγχώνευση ειδικοτήτων, τα νέα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα, την αλλαγή αναθέσεων, την εφαρμογή της Μαθητείας, την κατάρτιση, την τράπεζα Θεμάτων, την αυτονομία σχολικών μονάδων, την αξιολόγηση.

Το εκπαιδευτικό κίνημα τα τελευταία χρόνια, κατάφερε να ματαιώσει κεντρικές πτυχές της αναδιάρθρωσης. Πάγωσε την αξιολόγηση και την αυτοαξιολόγηση, κατάργησε την Τράπεζα Θεμάτων, τις υποχρεωτικές μετατάξεις, επανήλθαν οι συνάδελφοι σε διαθεσιμότητα, οι καθηρημένες ειδικότητες επαναλειτούργησαν.

Η προώθηση της μάθησης με βάση την εργασία και η μετάβαση της εκπαιδευτικής διαδικασίας απ' το σχολείο στην επιχείρηση, αποτελεί κεντρικό στρατηγικό στόχο της εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Ο αντικειμενικός στόχος είναι η συρρίκνωση του Δημόσιου πυλώνα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης μέσω της ιδιωτικοποίησης και της παράδοσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στις επιχειρήσεις προς όφελος της κερδοφορίας τους.

Βασικός σταθμός στην υλοποίηση αυτών των πολιτικών της ΕΕ και του ΟΟΣΑ, είναι η απόφαση της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, για τη διοικητική αποδέσμευση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης απ' τη δομή της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και της ένταξης της σε ένα ενιαίο σύστημα με τη Δια Βίου Μάθηση. Αυτόν τον σχεδιασμό υπηρετεί η νέα διοικητική δομή του Υπουργείου Παιδείας που αφορά την Επαγγελματική Εκπαίδευση την Κατάρτιση και την Δια Βίου Μάθηση. Άλλωστε το τέταρτο έτος μαθητείας των ΕΠΑΛ ανήκει στη μη τυπική εκπαίδευση.

Οι αναδιαρθρώσεις αυτές είναι σύμφωνες με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της ΕΕ και του ΣΕΒ που προωθούν συστήματα «μάθησης με βάση την εργασία» που «πρέπει να αποτελούν κεντρικό πυλώνα των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ολόκληρη την Ευρώπη». Ο στόχος είναι να αναγάγουν την επιχείρηση σε εκπαιδευτική δομή αντικαθιστώντας τη σχολική τάξη και το εργαστηριακό μάθημα στο σχολείο με την εμπειρική μαθητεία στην γραμμή παραγωγής μετατρέποντας τον μαθητή σε μαθητευόμενο εργαζόμενο με το αζημίωτο αφού το κόστος της υποκατώτατης αποζημίωσης το χρεώνεται κατά βάση ο δημόσιος κορβανάς. Η υλοποίηση αυτών των πολιτικών θα συρρικνώσουν τον Δημόσιο πυλώνα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και θα οδηγήσουν σε γενίκευση της κατάρτισης με βάση τη μαθητεία μετά την Α' λυκείου.

1.3 Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΗΜΕΡΑ

Πως φτάσαμε ως εδώ; Με την θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής 9-χρονης εκπαίδευσης, το σχολείο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από επιλεκτικό έγινε μαζικό. Αυτή η μετάβαση, όμως, έγινε με άναρχο τρόπο, χωρίς την οικονομική και πολιτική στήριξη σε θεσμούς και υποδομές, που ήταν και είναι απαραίτητες για την κατάκτηση απ' το σύνολο των μαθητών του ελάχιστου επιπέδου γνώσεων. Ο στόχος αυτός δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με τα υπάρχοντα αναλυτικά προγράμματα και μόνο από τον δάσκαλο ή τον καθηγητή της τάξης, γιατί, αυτός είναι αναγκασμένος να προχωράει στην εκπαιδευτική διαδικασία με βάση τον μέσο όρο της τάξης. Έτσι η συσσώρευση «αδύνατων» μαθητών απ' το Δημοτικό έως το Γυμνάσιο, λόγω αυτών των ελλείψεων, οδηγεί στην αναγκαστική μετακύλιση του προβλήματος στη λυκειακή βαθμίδα κυρίως της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Στην ουσία το πρόβλημα της Τ.Ε.Ε. αποτελεί ουσιαστικό πρόβλημα αναβάθμισης του συνόλου της εκπαίδευσης. Για αυτό επιβάλλεται να καλυφτούν οι σχολικές μονάδες με το κατάλληλο μόνιμο προσωπικό, αλλά και με τις υποδομές υποστήριξης που απαιτούνται.

Μαθητικό δυναμικό. Σε κάθε τμήμα του ΕΠΑ.Λ. η μαθητική σύνθεση έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που καθιστούν έντονα απαιτητικό το εκπαιδευτικό έργο και μεγάλη την ανάγκη ύπαρξης ολιγομελών τμημάτων, αφού: Το μεγαλύτερο ποσοστό των μαθητών που φοιτούν στα ΕΠΑ.Λ προέρχονται από ασθενέστερα οικονομικά στρώματα, οι μαθητές έχουν έντονα οικογενειακά και κοινωνικά προβλήματα, υπάρχει αδυναμία πρόσθετης διδακτικής στήριξης, μεγάλο ποσοστό μαθητών έχει μαθησιακά προβλήματα, στο ίδιο τμήμα με τους μαθητές, συνυπάρχουν απόφοιτοι ΓΕ.Λ, πτυχιούχοι ΑΕΙ-ΤΕΙ και οι εκπαιδευτικοί καλούνται να γεφυρώσουν αυτές τις εκπαιδευτικές διαφοροποιήσεις, στο Μαθητικό Στο δυναμικό των ΕΠΑ.Λ υπάρχει και ηλικιακή ανομοιομορφία. Τα ΕΠΑ.Λ λειτουργούν σαν διαπολιτισμικά σχολεία συγκεντρώνοντας μαθητές με διαφορετικές κουλτούρες, η διαχείριση των οποίων δημιουργεί ιδιαίτερες δυσκολίες στους εκπαιδευτικούς και απαιτεί από αυτούς ιδιαίτερες ικανότητες.

Η εκπαιδευτική διαδικασία: Το βασικό πρόβλημα στη διδασκαλία των μαθημάτων των ειδικοτήτων είναι ο διαχωρισμός τους σε θεωρητικό μέρος και εργαστηριακό μέρος που μπορεί να διδάσκονται από διαφορετικούς εκπαιδευτικούς. Το πρόβλημα οξύνεται λόγω του κτιριακού και κατ' επέκταση του διοικητικού διαχωρισμού των σχολικών μονάδων σε ΕΠΑΛ και ΕΚ, κάτι που δεν υπηρετεί την ενοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η αρχιτεκτονική δομή των σχολικών μονάδων της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης πρέπει να υπηρετεί την ενοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Επιβάλλεται η

κατασκευή κτηρίων, όπου για κάθε αίθουσα Εργαστηρίου να υπάρχει οργανικά δεμένη με το εργαστήριο και αίθουσα διδασκαλίας.

Μέχρι τότε, είναι αναγκαίο να οργανωθούν αίθουσες διδασκαλίας στα κτίρια των ΕΠΑΛ, για κάθε γνωστικό αντικείμενο ή για ομάδα ομοειδών γνωστικών αντικειμένων, με όλες τις προδιαγραφές και τον εποπτικό εξοπλισμό που να καλύπτουν τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται σ' αυτές. Εντύπωση προκαλούν οι διατάξεις του νέου κανονισμού λειτουργίας των Εργαστηριακών Κέντρων που βρίσκονται στον αντίποδα της προσπάθειας της ενοποίησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αφού επιβάλουν τον διαχωρισμό στη διδασκαλία του θεωρητικού μέρους των μαθημάτων ειδικότητας απ' το αντίστοιχο Εργαστηριακό.

1.4 Η ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Ουδείς δε μπορεί να ισχυριστεί ότι ένας άνθρωπος σταματάει να μαθαίνει στα 25 ή με τη λήψη ενός πτυχίου και είναι προφανές ότι η μάθηση είναι εξ ορισμού μια δια βίου εξελισσόμενη διαδικασία. Από την κυρίαρχη προπαγάνδα όμως η δια βίου μάθηση ταυτίστηκε με το «τέλος» των επαγγελματικών δικαιωμάτων, που συνδέονταν με ένα πτυχίο ανώτατης ή τεχνικό-επαγγελματικής εκπαίδευσης και οδηγούσε σε μια μόνιμη και σταθερή εργασία, στα πλαίσια του μεταπολεμικού κεϋνσιανού κράτους πρόνοιας. Χρησιμοποιώντας την τάση του ανθρώπου να μαθαίνει συνεχώς και την συνεχή ανάπτυξη της επιστήμης μετατρέπουν κοινωνικά δικαιώματα σε ατομική υπόθεση-ευθύνη, σε ατομικό όραμα που καλλιεργείται στις συνειδήσεις των εκπαιδευτικών, με το κυνήγι μεταπτυχιακών προγραμμάτων που πλέον δεν συνδυάζονται με εκπαιδευτική άδεια και συνήθως έχουν υψηλά δίδακτρα. Η ανάγκη συνεπώς για επιμόρφωση αντιμετωπίζεται ως εμπόρευμα ή επένδυση προς απόσβεση μέσω κατάληψης επιδοτούμενης θέσης και οι εκπαιδευτικοί, ως μεγάλη πελατεία για τα ακαδημαϊκά εμπορεύματα. Σε συγκεκριμένες κατηγορίες (πχ ΕΠΑΛ), το πρόβλημα είναι πιο οξύ.

Αναγκαιότητα η επαρκής και συστηματική επιμόρφωση των καθηγητών με όρους του εκπαιδευτικού κινήματος. Απαιτούμε-Διεκδικούμε την:

Καθιέρωση ετήσιας επιμόρφωσης με την ευθύνη του υπουργείου παιδείας και των ιδρυμάτων της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και με απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα-εκπαιδευτική άδεια. Όχι επιμόρφωση δούρειο ίππο για την ανατροπή εργασιακών δικαιωμάτων, τα απογεύματα, τα σαββατοκύριακα, ή το καλοκαίρι. Κατάργηση όλων των επιμορφώσεων, σεμιναρίων, ταχύρρυθμων ή μεταπτυχιακών προγραμμάτων σε ΑΕΙ επί πληρωμή (δίδακτρα). Καμία σύνδεση αξιολόγησης - αυτοαξιολόγησης με την επιμόρφωση ή την προωθούμενη από τον ΟΟΣΑ αυτονομία της σχολικής μονάδας.

1.5 ΤΑ ΠΕΤΡΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Συνεχής μείωση του προγράμματος σπουδών, τομέων και ειδικοτήτων με αποτέλεσμα:

Μείωση των ωρών στα μαθήματα του κάθε χωριστού Τομέα και ειδικότητας, με συνέπεια να μην διδάσκεται κανένα μάθημα καλά. Πλήρης υποβάθμιση του επιπέδου σπουδών των ειδικοτήτων. Οι μαθητές δεν διδάσκονται επαρκώς το γνωστικό αντικείμενο καμιάς ειδικότητας αφού σε ένα σχολικό έτος (Γ' τάξη του ΕΠΑΛ) δεν είναι δυνατόν να καλυφθεί ο όγκος των γνώσεων και δεξιοτήτων (εργαστηριακά μαθήματα), που αντιστοιχούν σ' αυτές. Το πρόγραμμα σπουδών των Τομέων της Β' τάξης δεν μπορούν να καλύψουν την μείωση των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων στις αντίστοιχες ειδικότητες.

Μέρος του προγράμματος σπουδών να μεταφέρεται στο μεταλυκειακό έτος της μαθητείας, με 7 ώρες μαθήματα ειδικότητας στο σχολείο και το υπόλοιπο πρόγραμμα στις επιχειρήσεις, έξω από την Δημόσια εκπαιδευτική διαδικασία. Οι καθηγητές αυτών των διαφορετικών Τομέων και Ειδικοτήτων, μοιράζονται τις αναθέσεις, άρα αναλαμβάνουν μαθήματα που δεν είναι ακριβώς το δικό τους αντικείμενο (όλοι διδάσκουν όλα). Αυτός ο σχεδιασμός υποβαθμίζει το μορφωτικό επίπεδο της Τ.Ε.Ε. και πλήττει τα μορφωτικά δικαιώματα των μαθητών.

Κατάργηση ολιγομελών τμημάτων και αυτόματος κόφτης Α' 4-μήνου, των «μη παρακολουθούντων.»

Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου παιδείας το σχολικό έτος 2016-17 εγκρίθηκαν 1700 «ολιγομελή». Τη φετινή σχολική χρονιά εγκρίθηκαν 1411 «ολιγομελή» σε σύνολο 5.465, ποσοστό 26%. Μειωμένο σε σχέση με πέρσι κατά 17% (299 τμήματα). Επιπλέον απ' τη φετινή σχολική χρονιά (2017-2018) καταργήθηκε η έννοια του ολιγομελούς τμήματος και η λειτουργία τους στο μέλλον επαφίεται στη δράση του κινήματος στο βαθμό που θα μπορεί να επιβάλει υπουργικές αποφάσεις ή την κατάργηση της απόφασης.

Άλλωστε η έγκριση αυτών των τμημάτων έγινε ύστερα από εντονότερες πιέσεις – διαμαρτυρίες μαθητών – γονέων και εκπαιδευτικών σε ολόκληρη τη χώρα. Το Υπουργείο Παιδείας αν και γνωρίζει πως ένας σημαντικός αριθμός μαθητών, των πρωινών ΕΠΑΛ εργάζονται, όχι επικουρικά (για το χαρτζιλίκι), αλλά για να επιβιώσουν αυτοί και οι άνεργοι ως επί το πλείστον γονείς τους, το χρησιμοποιεί για να καταργήσει και να συγχωνεύσει τμήματα γενικής παιδείας, τομείς και ειδικότητες, μέσω του 4-μηνιαίου χαρακτηρισμού φοίτησης που έχει σαν παράπλευρη συνέπεια την ανασφάλεια μαθητών και εκπαιδευτικών της ΤΕΕ, καθώς δύναται να καταργηθούν τμήματα εν μέσω σχολικής χρονιάς.

Συγχωνεύσεις τμημάτων και σχολικών μονάδων.

Η κυβέρνηση έχει εξαγγείλει περαιτέρω συγχωνεύσεις, ιδιαίτερα σε συστεγαζόμενα ή γειτονικά σχολεία (δηλώσεις Γαβρόγλου για 300 μονάδες). Έχει ολοκληρωθεί η συγχώνευση των τομέων ηλεκτρονικών και ηλεκτρολόγων, και όλων των ειδικοτήτων του τομέα Υγείας Πρόνοιας και Ευεξίας με πολλαπλά αρνητικά αποτελέσματα και τεχνητά πλεονάσματα εκπαιδευτικών. Οι μαθητές/τριες που επιθυμούν να εγγραφούν σ' οποιαδήποτε τάξη σε ΕΠΑΛ, πρέπει να κάνουν ηλεκτρονικά, στην ειδική πλατφόρμα e-eral, δήλωση προτίμησης σχολείου, τομέα ή ειδικότητας! μέχρι τριών (3) ΕΠΑΛ, ώστε το υπουργείο, να μπορεί να ελέγξει – κατευθύνει – καταναίμει τις εγγραφές, για να προκύπτουν ακόμη περισσότερες συγχωνεύσεις – καταργήσεις τομέων, ειδικοτήτων, αλλά και σχολικών μονάδων. Γίνεται λοιπόν ξεκάθαρο ότι και μετά την ολοκλήρωση των ηλεκτρονικών αιτήσεων προτίμησης (παρόλο που για το τρέχον σχολικό έτος 2017-2018 δόθηκαν παρατάσεις εγγραφών έως και τον Σεπτέμβριο) τα τμήματα που δεν θα συμπληρώσουν τον ελάχιστο για το υπουργείο αριθμό μαθητών, θα «κλειδώσουν», δεν θα μπορούν να συνεχίσουν τις εγγραφές μετά τις 30/6 και φυσικά θα καταργηθούν!

Εργασιακή ανασφάλεια και ελαστικές σχέσεις εργασίας.

Τα τελευταία χρόνια, η δημόσια εκπαίδευση δέχτηκε σφοδρά χτυπήματα. 2.000 περίπου συγχωνεύσεις σχολείων από την Διαμαντοπούλου, αύξηση διδακτικού ωραρίου και διαθεσιμότητα των συναδέλφων της Τ.Ε.Ε. από τον Αρβανιτόπουλο και ταυτόχρονα πάγωμα οποιαδήποτε διορισμού, οδήγησαν την εκπαίδευση και τον εκπαιδευτικό σε τραγική κατάσταση. Το έτος 2017-18 έγιναν 898 προσλήψεις αναπληρωτών τεχνικής εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των ΠΕ19-20). 2.368 περίπου θέσεις χάθηκαν, οι συνάδελφοι αναπληρωτές έχασαν την δουλειά τους, απολύθηκαν! Αριθμός που θυμίζει τις μαύρες μέρες του 2013! Η ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων, η κινητικότητα και η ευελιξία είναι βασικές πτυχές της αντιεκπαιδευτικής πολιτικής: Δραστικός περιορισμός των μεταθέσεων, υπεραριθμίες, διάθεση ΠΥΣΔΕ, συμπλήρωση ωραρίου ακόμη και σε 5 σχολεία, κινητικότητα ανάμεσα σε πρωτοβάθμια – δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ΔΙΕΚ, Δήμους. Όλα τα ανωτέρω, δημιουργούν πλασματικά πλεονάσματα στο εκπαιδευτικό προσωπικό, και οι συνάδελφοι των ειδικοτήτων θα κληθούν να καλύψουν το ωράριό τους ολικά ή μερικά στο 4ο έτος μαθητείας, στα ΔΙΕΚ ή και αλλού στα πλαίσια της κινητικότητας του προσωπικού, χωρίς να αποκλείονται και σενάρια απολύσεων στο απώτερο μέλλον όταν υπάρξουν κατάλληλες πολιτικές συνθήκες.

Η εργασιακή εξουθένωση των εκπαιδευτικών είναι πια γεγονός και οφείλεται:

Στην αύξηση του ωραρίου το 2013, στην αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης, στις συνεχώς πολλαπλές αλλαγές σε διδασκόμενα μαθήματα, στην κινητικότητα-μετακινήσεις για

συμπλήρωση ωραρίου σε έως και 5 σχολεία, ή από βαθμίδα σε βαθμίδα ΔΕ και ΠΕ καθώς και εκτός τυπικής εκπαίδευσης, στην αναδιάρθρωση του τρόπου οργάνωσης της σχολικής ζωής, στην έλλειψη φυλάκων και γραμματειακής υποστήριξης στα σχολεία, στην έλλειψη υποστηρικτικών δομών και πρόσθετης διδακτικής στήριξης. Σε αυτά προστίθεται και η συνολική κοινωνική και οικονομική εξουθένωση.

Απομάκρυνση της ΤΕΕ από την τυπική εκπαίδευση, μείωση των μαθητών της.

Ο ενιαίος χώρος της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ), που διαμορφώνεται στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της ΕΕ και του ΟΟΣΑ, αφορά κατά κύριο λόγο συστήματα κατάρτισης με βάση τη μαθητεία ενταγμένα στη μη τυπική εκπαίδευση και με τις επιχειρήσεις να έχουν βασικό ρόλο σ' αυτά. Στόχος είναι να αναδειχθούν σχολεία τύπου σχολών ΟΑΕΔ με βάση τη μαθητεία. Ο ρόλος του Δημόσιου πυλώνα (Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση – ΕΠΑΛ) θα βαίνει μειούμενος.

Εξυπακούεται ότι τα παραπάνω θα επιφέρουν μείωση του απαιτούμενου εκπαιδευτικού προσωπικού στην Δημόσια Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΕΠΑΛ).

Μαθητεία-εργασιακές σχέσεις εκπαιδευτικών. Το Μεταλυκειακό έτος – Τάξη Μαθητείας δεν είναι ενταγμένο στον δημόσιο πυλώνα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης αλλά στη μη τυπική εκπαίδευση παρ' όλο που το ΕΠΑ.Λ και το Ε.Κ. έχει την ευθύνη της διαχείρισης και της λειτουργίας του. **Το μέλλον του μεγαλύτερου μέρους των μαθητών θα είναι να οδηγηθούν μέσω της μαθητείας στην αγορά εργασίας, ως εργατικό δυναμικό στο όνομα της εκπαίδευσης.** Με «χλωμή» την προοπτική να αποκτούν πτυχίο ειδικότητας, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης του αντίστοιχου επιπέδου, αφού θα χρειαστεί να πιστοποιηθούν μέσω πανελλαδικού τύπου εξετάσεων από τον ΕΟΠΠΕΠ.

Θέσεις εργασίας μπορεί να δημιουργεί μόνο η οικονομική πραγματικότητα της χώρας, κάτι που δεν συμβαίνει έως τώρα. Η Μαθητεία δεν δημιουργεί από μόνη της θέσεις εργασίας αλλά αντίθετα οδηγεί σε απολύσεις μεγαλύτερων και παλαιότερων εργαζόμενων. Οι μαθητευόμενοι λειτουργούν ως φτηνό επιδοτούμενο και ανακυκλώσιμο εργατικό δυναμικό, αφού όσοι κατοχυρώσουν θέσεις εργασίας θα είναι η εξαίρεση και όχι ο κανόνας.

Οι θέσεις εργασίας για τους εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων που κερδίζονται για την κάλυψη πλεονασμάτων στο πλαίσιο της μαθητείας δεν αποτελούν μόνιμες οργανικές θέσεις των ΕΠΑΛ, δεν υπολογίζονται στις υπηρεσιακές μεταβολές των εκπαιδευτικών, γιατί ανήκουν στη Μη Τυπική Εκπαίδευση. Αλλάζουν το ρόλο του εκπαιδευτικού μετατρέποντάς τον σε επόπτη εργασίας. Οι θέσεις εργασίας στη μη τυπική εκπαίδευση καλύπτονται από εκπαιδευτές μέσω ΕΚΕΠΙΣ απ' την αγορά εργασίας και από εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας, όσο υπάρχουν πλεονάζοντες εκπαιδευτικοί. Στο άμεσο μέλλον έρχεται συρρίκνωση των οργανικών θέσεων της ΤΕΕ. Επιπλέον αλλάζουν άρδην οι εργασιακές σχέσεις όσων εκπαιδευτικών αποσπώνται στη μη τυπική εκπαίδευση – μαθητεία. Κανονικές άδειες, άδειες ασθενείας, απεργίες πρέπει να αναπληρώνονται!

1.6 ΜΕΤΑΛΛΑΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΕΕ

Σύστημα ECVET Τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών διαμορφώνονται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ευρωπαϊκού συστήματος πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ECVET, που αποσκοπεί στο να διευκολύνει τη μεταφορά και συσώρευση μαθησιακών αποτελεσμάτων μεμονωμένων ατόμων που περνούν από ένα περιβάλλον κατάρτισης σε ένα άλλο, από ένα σύστημα επαγγελματικής πιστοποίησης σε ένα άλλο. Ο κατακερματισμός αυτός οδηγεί στην εξατομίκευση των επαγγελματικών προσόντων, και στη συνέχεια στην εξατομίκευση των συμβάσεων εργασίας.

Κατάρτιση του συστήματος επαγγελματικών δικαιωμάτων και καθιέρωση του εθνικού πλαισίου προσόντων. Η πρόσκληση για «Κατάρτιση ανέργων 29 – 64 ετών, στα πλαίσια του ΕΣΠΑ 2014 – 2020, απευθύνεται σε 26.000 ανέργους, «130 ωρών κατάρτισης και συμβουλευτικής καθοδήγησης», θα οδηγεί σε υποχρεωτική πιστοποίηση και εγγυημένη

απασχόληση έξι μηνών σε εταιρείες του ιδιωτικού τομέα. Το πρόγραμμα αφορά σε 8 κλάδους της ελληνικής οικονομίας και 43 ειδικότητες. Η διαφορά των νέων «στοχευμένων» προγραμμάτων κατάρτισης από τα προγράμματα του 2007 – 2013, είναι ότι θα οδηγούν σε πιστοποίηση, με βάση τα «διεθνή πρότυπα», που δεν είναι τίποτα περισσότερο από διεθνείς ιδιωτικές εταιρείες που έχουν κατορθώσει να περιβληθούν ενός θεσμικού πλαισίου τύπου ISO και να πραγματοποιούν εξετάσεις φυσικών προσώπων εμπορευόμενα πιστοποιητικά επαγγελματικών τίτλων. Για να εδραιωθεί αυτή η νέα κερδοσκοπική «αγορά τίτλων πιστοποίησης προσόντων» χρειάζεται κάποιος να κάνει την πιστοποίηση υποχρεωτική! Εδώ έρχεται η Κυβέρνηση με το ΕΣΠΑ, για να την δημιουργήσει από το τίποτα προ όφελος ελάχιστων εταιρειών, αδιαφορώντας που η διαμόρφωση πιστοποιητικών ειδικοτήτων ταυτόσημων τίτλων με τα πτυχία της ΤΕΕ θα καταργήσει στην πράξη τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, ΙΕΚ. Τον ίδιο δρόμο θα ακολουθήσει και το δικαίωμα στην εργασία των καθηγητών της ΤΕΕ, που αρκετούς θα τους μετακινήσουν σε ΔΙΕΚ. Πλάι στα εργασιακά δικαιώματα θα σφαγιάζονται και τα μορφωτικά.

1.7 ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι **θέσεις του εκπαιδευτικού κινήματος** δεν έχουν απολύτως καμία σχέση με τη ανατροπή των εργασιακών και μορφωτικών δικαιωμάτων εκπαιδευτικών και μαθητών που εξελίσσεται τα τελευταία χρόνια. Ο κύριος στόχος του εκπαιδευτικού κινήματος πρέπει να είναι η υπεράσπιση και η εμβάθυνση της Δημόσιας Δωρεάν εκπαίδευσης στην υπηρεσία όλου του λαού, ως ένα απ' τα κύρια κοινωνικά αγαθά. Το εκπαιδευτικό κίνημα μαζί με το εργατικό και λαϊκό κίνημα αγωνιστικά πρέπει να καταγγείλει και να ανατρέψει αυτές τις πολιτικές.

Απαιτούμε: Ένα σχολείο 12χρονης, ενιαίας και υποχρεωτικής εκπαίδευσης, θεωρίας και πρακτικών, με μέτρα για να φοιτούν και να μορφώνονται όλα τα παιδιά, χωρίς ταξικούς διαχωρισμούς και διακρίσεις. Με 2 έτη προσχολικής αγωγής και ολοκληρωμένη επαγγελματική εκπαίδευση αμέσως μετά, για όσα επαγγέλματα δεν απαιτείται πανεπιστημιακή μόρφωση. Αυτό πρέπει να είναι το μοναδικό δημόσιο, δωρεάν εκπαιδευτικό σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης, με ταυτόχρονη κατάργηση όλων των δομών έξω απ' αυτό (ΔΙΕΚ, ΙΕΚ, ΕΠΑΣ άλλων υπουργείων κλπ). Με μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό. Με τομείς και ειδικότητες που να καλύπτουν τους τομείς και τις ειδικότητες των σημερινών σχολείων της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ, ΙΕΚ, ΣΕΚ) με την προσθήκη και άλλων που θα κριθούν αναγκαίες σύμφωνα με τις ανάγκες της ανάπτυξης της χώρας για τους ανθρώπους της κι όχι για τις Τράπεζες και το κεφάλαιο. Ο στόχος αυτού του σχολείου πρέπει να είναι η εκπαίδευση των μαθητών για την απόκτηση ολοκληρωμένων γνώσεων (θεωρητικών και πρακτικών) ενός γνωστικού αντικειμένου που ορίζεται και ως επάγγελμα. Σε καμιά περίπτωση δεν θα ενσωματώνει στο πρόγραμμα σπουδών του, προγράμματα μαθητείας.